

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát
mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft., fél évre 5 ft. 50 kr., évnegyedre 3 ft., egy hónapra 1 ft. — Az esti kiadás külön kiegészítésért a vidékre: Egész évre 1 ft. 50 kr., fél évre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy hónapra 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr., s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjen László könyvkereskedésben. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppeln Alajonsnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyitléri cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Egy igaz szó!

(Brrr.) Valóban költőies idöket élünk, szomorúan regényeseket, de korántsem lovagiasakat. Az európai népcsalád közepette mi is ott állunk azok közt, kik bámulva szemlélgetik a német-francia világrendítő harczok hallatlan eredményeit, melyekre csak egy év előtt se gondolt senki, s melyek bátran beillenének a képzelet legtündériesb hősrégéjébe fényepisodokul.

A phantasia kaleidoscopja pillanatokra megzavarja a látszervek kuszargázását, így látják némelyek delibaboson az egész, s minék csakugyan meg van az óhatározott, csaknem kézzel fogható színezete.

E napokban egy új miniszterium kapta kezébe Lajthán tul a kormányrudat, s ez az egyszerű eset a szírvány teljes pompájában tünt fel egy némely, a káprázató nagy tények csodálatához szokott vizsgálódó szeméi előtt.

Bécsben ennek az egyszerű miniszteriumnak megszületését titkoszerű dolgokkal hozták kapcsolatba; azt állíták, hogy már hetek előtt ki volt az formálva „egy hatalmas” egyéniség által, ki még most a színpalak mögött maradt, s csak eszüközöl tolla ki az előérbe; hogy ebbe a titokba, a nagyhatalmun kívül csak 8-an voltak bele avatva, köztük egy ur hölgy, kinek rangját azonban sejtetni se engedék a ritka felfedezők.

A paritás elvénél fogva a bécsi „titkos” szó viszhangra talált a magyar fővárosban is, és itt a mi genialis költőnk Jókai, talán azért, mert a titkot többen tudták háromnál — valódi delibabos cikket írt a titkoszerű tárgyról, oda írván fölébe a „reactio” hangzatos czimet.

A „Hon” főszerkesztője röviden bucsúztatja el a Potocki-kormányt és védelmére kél az ismeretlenek kormányának. Ha aranytollu regényíróknak irányában maliciouse akarnának eljárni, azt állíthatnók, hogy bizonynyal ő is egyike a Hohenwart-Habietinek titkot előre tudott 8-asoknak, s ezért siet a megnyugtatóssá; mi azonban e helyett csak arra utalunk, hogy a politikai regényességnek se ártana meg, ha csak lementő után dícsérné a napot, s nem ösztönözne fatalismusra, egymássaleni további gondatlan torzsalkodásra, oly pillanatokban, midőn ébren kell lenni, figyelni, örködni.

A drákpárti lapok óvatosságot hirdettek s a józan politika ez enunciatiójából Jókai mindjárt azt olvasta ki, hogy az ellenzéknek akarják megriasztani, abba a helyzetbe hozni, „hogy a jelen kormányának mindenben pártjára keljen”. Mi is megfordíthatnók a tételt, s azt mondhatnók: Jókai azért pártolja Habietinek, hogy az ellenzékkel elfogadtatván saját jóhiszeműségét, ez továbbra is a kadékoskodhassék mindenben, míg a belügyi reformkérdésekben is, hisz külön és benn teljesen nyugodt a láthatár, a komor sötétben felvillanó tűzsugár nem villámlény, ártatlan egy száll gyufát dörzölt el Zebulon bácsi — egyéb semmi.

A „hon”-i főcikk eszmemenete egészen erre irányul, s hogy célját jobban megközelíthesse, felvété vállára a részrehajlaltan loyális köpenyét is, a midőn még jelen alkotmányos állapotunkat is dícsérgeti, elmondván, hogy a „nálunk helyreállított constitutionalis forma — — kifelé és befelé erőssé tette az államot.” (Valjón mit mond ehhez Zebulon, ki a legközelebbi „Üstökös”-ben ép azt magyarázza, hogy ne tartsunk a lajtahántúli reakciótól, mert a miénk tökéletesb, fokozatosb, itt amaz helyett nem foglalhat — nem fog-e Jókai belbarátjához így szólni: hát te is fiam B. utus?)

Hanem a loyalskodás koponyéja alól csakhamar kilóg az a mephisto lólab. Jókai azért dícséri meg a deákpárti kormányt, hogy közéről mondhatta el neki: a reakcióval való ijesztgetes tréfájának nem vagyunk hajlandók felülni, már t. i. a honiások; ok arra figyelmeztetik az Andrássy-kormányt, hogy ő ugyan meglukhatik, de vele nem bukik el a liberalismus és constitutionalismus; pedig ép Jókai beismerése szerint is ez az Andrássy-kormány erősítette meg az alkotmányosságot nálunk, tovább fenntartását is a deákpártiaktól várja még koszos regényíróknak is, midőn a „reactio” cikkében így szól: „nálunk a kormánypárt abdicatiónak órájában készen áll ugyanezen párt szabad elvű alkotászeiből (mekkora concessio ez is nekünk, deákpártiaknak!) s az ellenzék loyális tömegéből egy óriási többséggel rendelkező más sik kormánypárt.”

Ha ellenzéki notabilitás lennek, kérdőre vonnám Jókait, miért tünteti fel „a loyális (!) ellenzék tömegét” úgy, mint a deákpárti szabadelvűek függékét, — s miért nevezi el már előre a kettőből alakulandó „óriási többség”-et — „kormánypárt”-nak? A „többség” kormánya, ezt az elnevezést használjuk ezután, különben „óriási” kisebbségünk — pardon! többségünk hamut hint fejünkre, szemünkbe s oda állít a közgyűlölet széke elébe!

Ily szavakkal rohannám én meg Jókait, ha ellenzéki lennék és reá kényszeríteném, hogy saját lapjában

adjon helyet felszólalásomnak, melyben Tallerosy — bocsánat! Jókai azon tana ellen tiltakozhassam, mintha ma „olyan bolond világot” élénk, hogy „a nagy emberek szavára senki sem ad többé semmit; hanem arra, hogy „mit mondanak a nagy tények.”

Uram! uram! meggondolta-e ön azt, mit mondanak ez alapigekre majd, nem „Kiribioza Istók,” hanem a „Péterfia és Csapó-utca” hívei; meggondolta-e azt, hogy e tan oda veti a f j szét az ellenzék előfájának főgyökerére, midőn a nagy neveket, s bizonynyal a nagy szavakat is példátlanul devalválja, s csupán a nagy tényeket állítja oda drága kincs gyanánt? Hisz errel egészen a Deák-párt malmára hajtja ön a vizet, miután a „nagy tények” elkezdve a kiegyezésen, folytatva az új alkotmányos élet által fenntartott békén és rendben, s végezve az állam „kifelé és befelé” való megerősödésén az adóreform, népnevelés, megerendezés, igazságszolgáltatás, vallásszabadság, magyar hadsereg körüli vívmányokon, sat., sat., egyről-egyig e párt mellett szólnak, s túlnem marad egyéb, mint a nagy nevek, s a nagy szavak! Ezért bizony haragudni fognak az ellenzéki táborban; hanem az egész haza köszönetet mondhat Jókainak ez „igaz szó”-ért, kivált ha az ellenzéknek az „irányt” is megmutatja, merre haladjon, hogy a netalán felébredő „reactio” közinkbe be ne térközhessék.

„Az ügyvédség szervezéséről.”

II.

A tanulmány harmadik részében tér szerző sajátképeni feladataira, hol az ügyvédség szervezésére nézve adja elő véleményét. Nem bocsátkozik részletekbe, hanem 8 pontba foglalva inkább csak a vezérelveket kívánja megállapítani.

Az ügyvédség emelése és gyarapítására nézve ki-váló fontosságunk tartja a törvénykezésben a szöbe-liséget és nyilvánosságát. Ezuttal fontos kérdésnek tartja a bíróságok és ügyvédség szervezését, mely vezérelvek alaposága kétséget sem szenvedhet.

Célszerűnek látja szerző, hogy jövőre az ügyvédség teljesen független legyen a bíróságoktól és közigazgatási közegektől. Még pedig azon elvből indul ki, hogy az ügyvéd elfogulatlansággal, teljes bátorsággal tartozik napfenyre hozni és orvosolni a bíróságok, valamint a közigazgatási közegek azon törvénytlen vagy szabályellenes intézkedéseit, mulasztásait, büntetésre méltó követéseit, melyek védenekének vagyonában, becsületében, vagy szabadságában sérelmet okoztak. Azonban nem intézkedhetek erőlyesen, ha oly hatalom ellen kell fellépnie, melytől ő függ, mely üldözheti, sőt épen existenciáját is megláthatja. Attól lehet tartani, hogy némely bíró, kiben az emberi szenvedély fejlemelkedik a bírói tiszt tekintetén, a kezében levő hatalmat akár közvetve, akár közvetlen arra használja, hogy az ügyvédet, ki bátran küzd az ő önkénye ellen, üldözöbe veszi és hivatása lelkiismeretét gyakorlatától visszaretenti.

Ezen elvből kiindulva, szükségessének látja, hogy a fegyelmi jogot az ügyvédek felett jövőre ne valamely polgári vagy közigazgatási bíróság gyakorolja, hanem maga az ügyvédi kar, mert az ügyvédek ismerik legjobban a körülményeket és viszonyokat is, melyekből a vétség származott, következésképp, ok tudják a büntetésre méltó eseményeket legjobban megmérni. Szerinte az ügyvédi kar képezné az első és második forumot a fegyelmi perekben, s csak a semmitörések volna amattól teljesen független.

Nézetünk szerint, ép oly egyoldalu eljárás volna, ha valamely bíróság tagjából állítanák össze a fegyelmi hatóságokat, mint az, ha az ügyvédség gyakorolná.

Ha felfelhetjük azt, hogy a bíró, szenvedélytől vezérelve megfellekzik kötelességéről s hivatali állását az ügyvéd existenciájának megláthatására használja, avagy, hogy a bíróság tagjai bizonyos collegialitásból eredő solidaritásnál fogva előforduló esetekben fegyelmi keresetekben, bár alapelkül a megáradott bíróknak adnak igazat s áratlanul is itélnek a támadó ügyvéd felett; ép ugy felfelhetjük, hogy az ügyvédi kamara a testület tagjai felett nem fog brutusi szigorral itélni, sőt épen felmentheti a vétkes ügyvéddel a testület becsületéért, vagy azért, hogy más esetben ok, a most vádlottak is hasonló kedvezményben részesíttessenek leendő bírák részéről.

Nem helyeselnék szerzőnek ezen tervét azért sem, mert, ha ez életbe lépne, az ügyvédi testületre nézve is rossz benyomást gyakorolna, már csak azért is, mert egyik ügyvéd a másikban mindig vádlót és bírót látja, a mi a socialis viszonyt nagyon láztatná. De kérdés az is, ha vajjon elválhatná-e egyik ügyvéd kar-társával szemben a vádló szerepét? Kivált ha a testületnek valamely tekintélyes tagjáról lenne szó?

Az sem egyeztetendő össze az igazságszolgáltatás vezérelveivel, hogy ugyanazon testület gyakorolja az első és másod bírói teendőket.

Szerző nézetét méltányoljuk abban, hogy az ügyvédek legyenek a bíróságoktól teljesen függetlenek, mert

csakugyan naponta fordul elő eset, hogy azoknak törvénytelen eljárásait kénytelenek meglátni s ha ezen bíróságok gyakorolnák felettök a fegyelmi büntető hatalmat, sokszor hallgatni lennének kénytelenek, nehogy üldözésnek tegyék ki magukat.

Nézetünk szerint a fegyelmi bíróságnak mindkettőtől függetlennek kell lennie. Avagy, ha az ügyvédi karnak befolyása lehetne a fegyelmi keresetekre, ezekben csak mint első bíróság működhetnék, a vádló szerepét pedig a közvédlőnek kellene vinni. A második és harmadik forum pedig mindkét testülettől független bírákból állítatnék össze, még pedig az igazságügyi miniszter ki-nevezése folytán. Föl lehetne állítani például az erdélyi részek számára egy fegyelmi — másodbíróságot, mely egyszerűsminde hivatva volna a hivatalnokok ellen felmerülő fegyelmi esetekben is bíráskodni. Harmadbíróság pedig volna Magyarország és az erdélyi részekre e gyanánt egy legfőbb fegyelmi szék, és pedig a fővárosban.

Fölfejté továbbá szerző, hogy valamint minden elhivatásnál, ugy az ügyvédségnél is a szerzemény életbevágó fontossága, mert csak ez uton tarthatja fenn magát és hozzátartozóit, és által biztosíthatja jövőjét, ha majd hajlott kora miatt munkaképtelenné válik, vagy más bal-eset éri.

Mint hogy pedig az ügyvédi díjak képezik a forrást, miből a keresmény foly, s minthogy azok megállapítása jelenleg nálunk a bíróság belátásától függ, javulja, hogy jövőre a munka díjt ne a bíróság szabja ki, hanem ügyvéd és peres fél kölcsönösen határozzák meg; kivételes esetekben pedig díjszabályzás szolgáljon sinormértékül.

A bíróság — ugymond — igen sokszor az ügyvédek tetemes kárára használja fel azon jogát, hogy saját tetszése szerint állapíthatja meg a munkadíjt, gyakran csekély munkáért meg nem érdemelt nagy összeget liquidál, míg mások az ügyvéd fáradságát és kiadásait nem méltányolja kellőleg.

Nézetünk szerint alapos azon óhaj, hogy a munkadíj felett az ügyvéd is egyezkedhessék, mint bárki más; mert ő tudja legjobban mennyit érte meg neki valamely munkát, annyival inkább, mert jelenben az ügyvédség gyakorlása nincs korlátozva, s a perlekedők ahoz fordulhatnak, ki legelőnyöseb feltételek mellett vállalja el ügyök véd-lmezését. Minden oly intézkedést rosszal, mely korlátozza, lankasztja azon buzalmat, melyet az ügyvéd különben kit jenne a felvállalt ügy keresztyűvitelénél. De a szabad egyezkedés kizárása ellenkezik a mercantilismus elvével is, ez határozottan ellene van minden olyas intézkedésnek, mely a producerst gátolja productuma tetszésszerűen értékesítésében. Midőn az ügyvédséget mintegy monopoliumszerűleg lehetett üzni, volt némi alapja ily megszorításnak, de ma már nem egyeztetethető össze az viszonyainkkal.

Több érdekes kérdés van még e füzetkében fejtegetve, melyeket szerző szakavatottan tárgyal, megérdemli tehát e dolgozat, hogy az illetők az ügyvédség szervezésénél ezt is latba tegyék — figyelmezőkre melassák. L. Bodor László.

Torda. (Fársáng, megyebizottmányi ülés, papválasztás). Mint egyiptomi sovány tehének, olyan meddők, üresek voltak napjaink; nem tudtam tárgyat találni. Most már mégis van, a mi szót érdemeljen. A fársáng üzi nálunk is bolondját. Tarisnyás mulatságok s jótékonyezélu bálok egymást érik. Jól teszik, e-ak vigadjanak, míg az isten kegyelméből való cabinet-politika minket is be nem ölel polyp karjaival. Ugy is rövid öröm, hosszú bú s szomorúság a mi végtelen örökségünk. De azt már nem jól teszik, ha a fiatalság rózsás kedvét s könnyelműségét azok is utánozzák, a kiknek komolyabb hivatásával az nem fér össze. Az öregektől se disputáljuk el, hogy magokhoz illő örömeiken részt ne vegyenek, de ne legyenek voránizerek, s ne csináljanak spectaculumokat.

A megyebizottmányi ülésen, mint hirdette volt, a bíróságok szervezetéhez tartozó beosztását a kerületeknek s helységeknek tárgyalták. A megállapodás minden nagyobb vta nélkül megtörtént, s a véleményezést ahoz képest teljesítették fel.

Nagyobb zajt, sürgést, mozgást csinált a reformatusok türességbe levő papi állomásának betöltése. A kicési Dávid ment bírokra a nagy Goliáttal. Itt bizony Dávid uramat levágta a markos Goliáth. Egyik oldalról állt a kicsi francia sereg, tul a nagy porosz, kissémeg-kopott armadia. A szerencse a porosz barátok nagy többségének kedvezett itt is, mint Metz-, Sedanál vagy Párisnál; az ugynevezett kastélyban E. E. F. M. Sz. S. D. J. ezédulálkkal felfegyverkezett népe ültetett pápát a márvány székbe. Már készítették is számára a bársony palástot, melylyel, természetesen előbb beszentelve mir-hával s más drága illatokkal a piaci casinoba instellál-ják. Elmerem mondani, hogy ezek a mi jobboldali embe-reink az egygyűségig impracticusok. Ha ok győzni akartak, nekik nem az egyenes uton kellett volna jár-niok. Nekik mint tuzet-lángot okádó veres republikanust kellett volna Révait elhíresztelnök. Azt kellett volna rá-

fogni, hogy minden frustukra egy főispánt, ebédre egy minisztert s vacsorára egy püspököt eszik meg — hogy ő meg Dózsa iker-testvérek, csak kicsérélték valamelyiket, hogy ok egy ágról leszakadt két tulipánszál — azt kellett volna mondaniok, hogy ő cölpataki viz helyett is, per extrapost a Tiszából járai korszokban hozatja az ivó vizet, azzal curálja egész vidékét, s azzal ott csudákat mivel, s több eléféket, fogadok, hogy most markokba nevelhetnének, s magokénak mondhatnák az ország egyik legjelesebbnek ismeri papját No de alkotmányos világba élünk, a kisebbségnek meg kell nyugodni a többség akarátán.

A szavazatokat csak számlálni, s nem erkölcsi fonttal szokták mérlegelni, vigasztalják reformatus polgártársaink magokat nagy Péter czár szavaival, a ki azt mondá egykor: addig vernek minket ezak a rőthaju svédek, a míg mi is megtanuljuk őket visszaverni. r. l.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten febr. 15. 10 óra — p. délelőtt.

Érkezett Kolozsvárra febr. 15. 11 ó. 14 p. d. e.

Versailles. A békét bizonyosnak tartják a főhadiszálláson. Bordeauxi hírek szerint a legitimisták a mérsékelt republikánusokkal együtt fognak szavazni a nemzet-gyűlésen. Garibaldi letette mandatumát.

Legújabb táviratok.

Bordeaux, febr. 12. Simon Gyulának egy a „Journal de Gironde”-hoz intézett levele csak az esetben kívánja a háboru folytatását, ha elfogadhatlan feltételeket szabnának ki. Simon bizik Európa közbenjárásában, ha Poroszország nagyon szigoruan járna el. A nemzeti gyűlés egybehívása komoly reményt nyujt a béke iránt. Az irat így végzi: Mindenkiene kívánnia kell a békét, mert azáltal lehetővé lesz téve az ország megmentése.

London, febr. 12. A „Daily Telegraph” jelenti: A német csapatok febr. 19-én vonulandnak be Párisba. A császár 22-ig a tuilleriákban, vagy az Elyseében fog székeln. Frigyes Károly hg. visszatér hadseregéhez. Chagnier és Joinville hg. együtt érkeztek Bordeauxba.

London, febr. 12. Korainak mondatik azon hír, mintha a Feketeltenger semlegesítése már elfogadtatott volna, minthogy csak a szavazás után történhetik meg az elfogadás; előbb azonban a Pontusi ültő új állapotok iránti garantiák lesznek megállapítandók.

Berlin, febr. 13. Versaillesi levelek jelentik: A császár mart. elején visszatérnd Berlinbe, hogy az országgyűlést személyesen nyissa meg. A hadi parancsnokságok ez esetben is Franciaországban maradnak a háboru bevégezésig. Páris e hó 11-én megfizette a hadisarcot, Jura, Doubs és Cote d'Or departementok, a fegyverszüneti egyezmény 1. cikke értelmében még mindig ostromállapotban vannak.

Bécs, febr. 12. Versaillesban 8-an az 5-ik hadtest rendeletet kapott, hogy haladéktalanul Orléansba vonomljon. Vilmos császár egy, még ki nem adott napi parancsában tudatni fogja a német hadakkal, hogy föl-tűk Párisba leendő bevonulásuk előtt nagy hadiszemlért fog tartani. Az ezredek zenekarai a bevonulási indulóban gyakorolják magukat; a katonák egyenruhájukat csinosítják.

A Németországban levő francia hadifoglyok a béké-kötés után Hamburgban átadatnak a francia hajó-hadnak, mely őket hazájokba szállítja. — Favro még naponkint kimegy Versaillesba.

Berlin, febr. 12. A pótcapatok utra készen állanak, hogy meg e hó folytán elindulhasanak. A hely-orségi zászlóaljok kiszolgált katonák behívása által 150,000 emberrel szaporíthatnak.

Bordeaux, febr. 13. A nemzeti gyűlés első ülése tegnap volt. Mintegy 300 követ volt jelen. Kor-elnökül Benoit Duzy szerepelt, ki a gyűlés azonnali megalakítását indítványozá. Arrago megjegyzé, hogy a választási eredmények 30 departementból, különösen Párisból és az ellenség által megszállva tartott departementokból még ismeretlenek. A gyűlés elhatározza az azonnali megalakulást, és 4 titkárt nevez ki. A közelebbi ülés ma lesz.

Bordeaux, febr. 13. Párisból jelentik e hó 9-ről: Mától fogva nem szabják meg az élelmiszereket. Mint állítják, a kormány jelentést készít elő a nemzeti gyűlekezet számára a sept. 4-ke óta követett eljárásról. A jelenléti a fegyverszünettel fog végződni, melyre vonatkozólag a kormány részletekbe fog bocsátkozni.

A párisi kormány kiáltványa.

A párisi kormány a következő kiáltványban adta tudtára Párisnak azon okokat, melyek miatt a jan. 28. szerződést meg kellett kötni. E kiáltvány a következőleg hangzik:

Polgártársak! El kell mondanunk Franciaország-
nak, hogy minő helyzetben és minő erőfeszítések után
esett el Páris. Az ostrom a m. év sept. 15-től 26-ig jan-
tartott. Ez idő alatt néhány sürgöny kivételével, a kül-
világtól el voltunk zárva. Az összes férfinepesség fegy-
vert ragadott, nappal fegyvergyakorlással, éjjel a falakon
és előőrseknél szolgálattal volt elfoglalva. Legelőbb a
gáz fogyott el, és a város estétől kezdve sötétségbe me-
rült; azután beállott a hiány fában és szénben. October-
től fogva a vágómarhahus helyett a lovakhoz kellett fo-
lyamodni. Decz. 15. óta nem volt több segélyforrásunk.
6 hétig a párisiak naponta csak 30 gramm lóhúst ettek
jan. 18. kezdve a kenyér, mely csak részben volt buzá-
ból, naponta 300 grammra szabott, mindez egy felnőtt
embernek naponta 330 gramm táplálékot tesz. A halan-
dóság, mely más körülmények közt 500 áldozatot ki-
vánt, most több mint 5000 embert vitt martalékkal a foly-
tonosan uralkodó himlő és nélkülözések miatt. Minden-
kinek meg volt támadva vagyona, minden család gyá-
szolt. A bombázás egy hónapig tartott, szétrombolta St
Denist és Párisnak csaknem az egész szajnaparti részét.
Azon perczen, midőn ellenállásunk megszűnt, tudtuk
meg, hogy seregeink határainkon visszavertek és kép-
telenekké tettek arra, hogy segítségünkre jöjjenek. A
párisi sereg, melyet a nemzetőrség támogatott, mely
igen jól harcolt és igen sok embert vesztett, jan. 19-én
kitűrést kísértett meg, melyet az egész világ kétségbe
esett vállalatnak jelentett ki. E kísérlet, melynek célja
volt, az ellenség sorain való áttörés, meghiúsult, vala-
mint az ellenségnek is meghiúsult minden kísérlete, hogy
sorajkon áttörjön. Nem tekintve nemzetőreink buzgal-
mát, kik csak vitészségükkel gondoltak, és készeknek
nyilatkoztak imét csatába menni, nem maradt más kilá-
tásunk, mint Páris az ostromzár alól felszabadítani vagy
a sereget szabaddá tenni, és segédsereggé változtatni át.

Minden tábornok kijelenté, hogy ilyesmire örlüt-
ség nélkül fogni nem lehet, hogy a német sáncművei,
haderejük és tüzértűsük soraiat keresztülűrhellenekké
teszik, hogy mi, ha minden valószínűség ellenére egé-
szen sorakig is nyomulhattunk volna előre, 30 mért-
földnyi nagy pusztába jutottunk és éhség martalékkal let-
tünk volna, mert arra nem lehetett gondolni, hogy élelmi,
szereket teremtsünk elő, miután minden segélyforrást
kimerítettünk.

A hadosztály főnökök is megkérdezték a pa-
rancsnokok után és ezekhez hasonlólag nyilatkoztak: A
miniszterek és a párisi maierek jelenlétében felhívtak a
legvittebbeknek ismert zászlóaljak ezredei és parancs-
nokai. Ugyanaz a válasz! Lehetett volna még magunkat
tekonzoltatni, de győzni már nem! Épen az idő tájban,
midőn minden segélyre való kilátástól és minden siker
iránti reménytől megvalánk fosztva, még csak egy hétre
volt kenyérünk és kéthétre lóhusunk, ha minden lovat
lovagunk.

A szétrombolt vaspályák és az elzárt Szajna jár-
hatatlannak vált utával szemben nem voltunk bizonyo-
sok az iránt, hogy várhatunk-e az utolsó óráig. Ma is
reszkelve gondolunk arra, hogy a kenyér és az élelmi-
szerek elfogytak, mielőtt a szállományok megérkeznek.

Mi tehát a lelehét megtettük, mi kockáztattuk azt,
mi még most is fenyeget hogy egy, két milliányi népes-
ség a éhhalál áldozata lesz, ki mondjuk fenn: Páris
határozatlan és feltétlenül megtette mindazt, mit egy os-
tromolt város tehetett. Mi bizonyoságot teszünk a népesség
előtt, melyet a fegyverszünet megmentett „hogy mind-
végig hősies bátorságot és kitartást tanusított; Francia-
ország, mely öt hó múlva ismét megtalálja Páris, büsz-
ke lehet fővárosára.“

Mi az ellenállással felhagytunk, az erődket átad-
tuk, helyőrségünk hadi fogoly; 200 millió frank sarcot
fizettünk. De az ellenség nem lép Párisba: elismeri a nép
souveranitás alapelvét, a párisi sereg egy hadosztályát
érintetlenül hagyja.

Ezredeink megtartják zászlóikat, tisztjeik kardja-
ikat. Senki sem vitetik el hadifogolyként a védővön kívül.
Soha ostromolt hely ily becsületes feltételek mellett nem
adta meg magát és e feltételeket akkor értük el, midőn
minden segítség lehetetlen lett, és a kenyérkészlet el-
fogyott. Végre a kötött fegyverszünet eredménye lesz,

hogy azonnal egybehívatik a nemzetgyűlés, mely souve-
rain joggal dönt a háboru vagy a béke felett.

A császárság különböző alakokban ereszkedett al-
kudozásokba az ellenséggel. A nemzetgyűlés épen jökor
jön, hogy e fondorlatoknak véget vessen és a nemzet-
ségi fenség elvét megvédelmezze.

Franciaország egy magá határozhat sorsa felett.
Kényszerítve van rá, hogy siessen; azon helyzetben,
melyben vagyunk, a halasztás a legnagyobb veszély. 8
nap alatt Franciaország képviselőit megválasztja. Bár a
legönzletlenebb, legönfeláldozóbb és függtlenebb egyé-
neket becsülné előbb. Ránk nézve a legfőbb cél: ismét
feléledni és a haza tétőngő sebeit bekötni. Meg vagyunk
győződve, hogy e véráztatott és elpusztított föld ismét
fog teremni és embereket szülni, és hogy oly sok meg-
próbáltatás után visszatérő a felvirágzás — feltéve,
hogy minden haladék nélkül azon kevés napot felhasznál-
nájuk, melylyel rendelkezhetünk, hogy szervezkedjünk
és tanácskozzunk.

A nemzetgyűlés összeülése napján a kormány ha-
talmát annak kezébe teszi át. Azon nap Franciaország,
midőn önmagába fog szállani, igen szerencsétlennek ér-
zeni magát, de ha szerencsétlensége által megedve és
erőye és souveranitása teljes birtokában lesz, ismét fel-
éledve fogja érezni jövő nagyságában vetett hitét.

Páris, febr. 7.

Trochu tbk, Jules Favre, Jules Simon,
Eugen Pelletán, Emmanuel Arago, Ernest Pi-
card, Garnier Pages, Jules Ferry.

A német hadsereg létszáma fran- czia területen.

Folyó hó 2-án következő német hadseregek álltak
Franciaországban: Első hadsereg áll 56 zászlóalyból,
56 lovasszázadból és 34 ütegből; parancsnoka Goeben
tbk. — Második hadsereg áll 98 zászlóalyból, 136 lovas-
századból és 61 ütegből, parancsnoka Frigyes Károly.
Harmadik hadsereg; 129 zászlóalj, 56 lovasszázad és
58 üteg; parancsnoka a porosz koronaherceg. — Ne-
gyedik hadsereg: 93 zászlóalj, 56 lovasszázad és 58
ütegből; parancsnoka a szász koronaherceg. — Ötödik
hadsereg: 118 zászlóalj, 94 lovasszázad és 91 üteg;
parancsnoka Manteuffel tábornok.

Az élelmezési és közlekedési parancsnokságok
alatt áll 27 zászlóalj és 16 lovasszázad.

A várak s erődített helyek helyőrsége áll 89 zász-
lóalj landwehrtől, 24 lovasszázadból és 33 ütegből.

E szerint összesen van: 615 zászlóalj, 401 lovas-
század és 290 üteg 780 000 főnyi létszámmal.

UJDONSÁGOK.

Előfizetési feltételek 1871-re:

11 hónapra	1871. febr.—dec.	9 ft. 20 kr. o. é.
Félévre	febr. — jul.	5 „ 50 „ „
5 hónapra	febr.—jun.	4 „ 60 „ „
Évnyegyedre	febr.—apr.	3 „ „ „
2 hónapra	febr.—már.	2 „ „ „
Egy órá	február	1 „ „ „

Az esti kiadás külön küldésért a vidékre:

11 hónapra	1871. febr.—dec.	1 ft. 40 kr. o. é.
Félévre	febr.—jul.	80 „ „
5 hónapra	febr.—jun.	70 „ „
Évnyegyedre	febr.—apr.	40 „ „
2 hónapra	febr.—már.	30 „ „
Egy órá	február	20 „ „

A „Kol. Közl.“ szerkesztősége.

— Deák Ferenczhez a bécsi általános négyzet
tagjai köszönő iratot intéztek azon vita alkalmából, mely
a magyar képviselőházban a női munkaképesítés tárgya-
ban közelebb lefolyt. Az irat így hangzik: „Ön hazafias
nagy lelkével megemlékezett rólunk nőkről is és helyes
szempontból tudta megítélni a női kérdést. Tiszta állam-
férfias tekintete állta, hogy a munkás, törekvő nő nem
téveszthető össze a könnyelműek érzéki vágyaival. —
Köszönet, szíves köszönet törekvéseink helyes felfogá-
sáért, köszönet a női munka védelmére nyilvánosan el-
mondott szavakért. A női munka a világ államainak
megalapítása óta nagy szolgálatokat tett; Penelope fel-

találta a fonást és szövést, Semiramis építette Babilont,
Dido alapította Karthagót. Említsük a magyar hősnőket,
minők Zrinyi Ilona, Szapáryné, Rákóczyne és még so-
kan mások, kiknek nevei a magyar történelemben dísz-
legnek, hogy bebizonyítsák, mire képes a nemes nő
ézés, női önfeláldozás a családért és államért? Ön a
XIX. század azon tizedében, midőn a női mozgalom
megindult egész Európában úgy, mint a szabad Ameri-
kában, rémlátásnak nevezte azon gyermekes félelmet,
mely mutatkozik a nők nyilvános hivataloskodási jogá-
nak elismerése előtt, ön tette ezt azon alkalommal, mi-
dőn a magyar képviselőházban jan. 17-én a női gyors-
írók alkalmazásának kérdése volt szönyegen. A nők
ügyének e helyes felfogásáért ezennel köszönetet szava-
zunk egy nemesre törekvő nőkből alakult egylet. Ön a
szabad Magyarország törvényhozóinak tanácsában meg-
adta a fagot azon társadalmi reform helyes felfogására,
melyben a nők sorsának javítása első sorban fog állani,
s ezért dicsőítessék az ön neve mindenhol e földön! Isten
áldja meg önt még számos te. ékeny esztendővel és tartsa
meg szabad elméjét hazája és a társadalom javára!“
Ezen kívül Jókai Mór, Várady Gábor és Pulszky Ferencz
lőnek köszönő irattal megírtak.

— Tóth Vilmos belügyminiszter a Deákpárt
február 13-i esti értekezletén kifejté programját, melyet
a párt élénk helyesléssel fogadott.

— A Duna áradása nagy rémületben tartá
Bécs elővárosainak lakóit. Február 13-án a Brigittenau-
ban a fák telejére menekültek a lakosok, a távírdasz-
lopoknak csak hegyei látszottak ki a jégárból, a jég a
házak fedelég torlódott fel. Különösen a Leopoldstadtot
fenyegette nagy veszély; az ár pillanatról pillanatra nő-
tön nőtt s távírtati értesítés szerint az Inn jége is meg-
indult.

— A színházunk ötven éves jubileuma alkalmá-
val elmondandó „Prolog“ megírására jeles költőnk Szász
Gerő kérevelt fel.

→ Az idén farsang eddig lefolyt tánczos vi-
galmai között a keddi jogászbált sok tekintetben a legsi-
kerültebbnek mondhatjuk. A tánczterem majdnem szor-
ongásig megtelt, mit az ezelőtti bálokról ritkán jegyez-
hettünk föl, az elegancia és jó kedv pedig most is
általános volt, a kolozsvári szépeket igen számosan kép-
viselték. A díszes hölgyek sorában foglalt helyet gr.
Eszterházi Kálmánné bánya, kit a rendező bi-
zottság ékes ezüst virágtartóval tisztolt meg. Gr. Péchy
Manó ő nagyméltóságát a bál elnöke Lázár Aurél
csinos beszéddel fogadta. A terem gazdaságosan (igen
helyesen) de mégis sok csinnal volt díszítve, s egyálta-
lán a rendezés minden tekintetben kitűnő volt. A bál
reggel 6 órakor érte végét.

— A vallás- és közoktatási miniszter
Gidófalvi Géza nagy-szebeni főgymnásiumi helyet-
tes tanárt ugyan azon tanintézethez rendes tanárrá
nevezte ki.

— Zayzon Lázár köz- és váltó-ügyvéd tudatja
velünk és általunk a n. é. közönséggel, hogy Kézdi-Vá-
sárhelyi ügyvédi irodát nyitott, s megítélt megbízá-
sokra vár, kész azoknak teljes erejéből megfelelni.

— Bécsben a wieden-i főúton lévő Keller és Alt
ruhakereskedők kirakatában egy arannyal gazdagon hi-
mezett államfrakk van közszemlére kitéve, a hozzákap-
csolt táblácskán e felirat olvasható: „A miniszteri vál-
sághoz. Államfrakk. Ára hatszáz forint o. é.“ Így aztán
a nép is megtudja, hogy az államfrakkok meglehetősen
sokba kerülnek. — Ugyanott egy másik öltönyt is lehet
látni, az egy chinai államférfi számára készült. A kelme
kék selyem, rajta tarka virágok és sárkányok vannak
hímézve, az egész gyönyörű kézi munkának mondható, s
mégis csak háromszáz forintba kerül. — b.

— Charleroi-ban e napokban temettek el egy
fiatal altisztet, kinél a halál igen különös módon követ-
kezett be; — ugyanis hólapdákali dobáláskor egyik
lapdával fülét dobta meg, a dobás oly erős megrázkódá-
tást idézett elő, hogy az altiszt agyvelőjébe esett, s
két nap alatt meghalt. — b.

Nemzeti színház. Csütörtökön, február 16-kán
„Eljegyzés lámpafénynél.“ Vig operette 1 felvonás-
ban és „Ő nem féltékeny.“ Vigjáték 1 felvonásban.

Kolozsvári piac. Egy pár szép ökör 280—
300 ft. Egy pár közepes ökör 220—230 ft. Egy
p. szép tehén 190—210 ft. Egy p. köz. tehén 170 ft.
Marhahús fontja 21 kr. Bonyuhús fontja 16 kr. Egy p.
szép disznó 200 forint. Egy p. közepes 120 forint.
Egy pár súldomalcz 13 forint. Disznóhús fontja 24 kr.
Szalonna, nyers mázsája 34 forint. Szalonna, szá-
raz mázsája 40 ft. Szalonna, füstölt fontja 44—48 kr.
Fagygyu mázsája 25 1/2 ft. Zsir, közönséges kup. 1 ft
— kr. Hájzsir kup. 1 ft 10 kr. Lúdzsir kup. 1 ft 30 kr.
Széna, szekere 30 ft. Szalma, szekere 15 ft. Fa, száraz,
hosszu öle 24—25 ft. Fa, száraz, rövid öle 12—15 ft.
Nyersfa szekere 4—5—6 ft. Egy párpulyka 6—7 ft. Egy
p. liba 4—5 ft. Egy p. káppan — ft — kr. Egy p. csirke
70—80 kr. 5 tojás 10 kr. Deszka p. 1 ft — kr. Zsin-
dely ezere — forint.

Piaci árak. Brassó, febr. 10-én. Al. ausztr. m.
Tisztábuza 4—4 ft 74 kr., elegyes 3 ft 90 kr., rozs
3 ft 48 kr., árpa 2 ft 88 kr., zab 1 ft 94 kr., tengeri 3
ft 88 kr., köles 2 ft 72 kr. Borsó 7 ft 28 kr., lenese
5 ft 66 kr., paszuly 3 ft 20 kr., pityóka 1 ft 60 kr.,
lenmag 8 ft 60 kr. Marhahús fontja 18 kr., disznó-
hús 22 kr. o. é.

Közgazdaság.

Gazdasági akadályok a Rikán belől.*)

I.

Gróf Széchenyi mondotta egykor: „Nem az ese-
lekszik bölcsen, ki honja szeretetét abba helyezi, hogy
minden idejét annak dicsőítésére pazarolja, hanem inkább
az, ki hátramaradásait fejtegeti.“

A Rikán belől a gazdasági téren van elég dicsérni
való: jó számtás, takarekosság, hangya szorgalom; ke-
vés a cseléd, kevés a napszámra szorult; egyes gazdák
egész háznépök segédelmével legalább annyira mennek,
hogy adójukat befizethetik, házi szükségjeiket fedezhetik,
de rosz termés bekövetkeztével semmit se tarthatnak meg.

A közép-birtokosok közül azok, kik közvetlen
magok vezetik gazdaságukat, s folyvást cselédek és
munkásaik közt jelen vannak, kik talpra esettek, előre
látók, gazdaságukkal szoros összeköttetésben lévő
apróbb üzletek által oda vitték dolgukat, hogy ha egész
jöllétnek nem is örvendhetnek, de meglehetősen élhetnek.

Ezeknek külső és belső gazdaságait megtekintve,
csaknem gazdasági intézetben képzeljük magunkat.
Azonban pénznek nem lévén elegendő; egyszeri rosz ter-
més beálltával, kölcsönpénzzel kell hogy gazdaságukat
fenntartsák.

Azon birtokosoknak, kik egyenesen cselédre és
napszámra szorultak, jövője — kevesek kivételével
— aggodalmas.

Ha számba vesszük jövedelmeiket s ezekből lehu-
zák a fix jövedelmeket, az olyanokat, melyek előállítá-
sára cseléd és napszámra kell; ha lehuzzák a gazdaság
folytatására elkerülhetetlen kiadásokat és a ház szükség-
leteit, bámulva fogják tapasztalni, hogy szorosan véve
a gazdálkodást, a számtás vetésből semmi jövedelem, s
ha még adósság kamatait is kell fizetni, a bukás kikerül-
hetetlen.

Mi ennek főoka? Tagosítás, cselédrendszer, mezeti
rendőrség nemléte és a drága napszám. F. J.

*) T. munkatársunk jelen cikksorozatára figyelemztetjük
t. olvasóinkat. Egy nagy tapasztalatu gazda szől bennök oly
ügyről, melynek elcsészterű rendezése nemcsak a Rikán belől
égető szükség, hanem mindenütt szükséges. Szerk.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Hivatalos.

Hirdetmény.

1—1 (53)

Aranyosszék állandó képviselő bizott-
mányának 1871-ik évi 1-ső évnegyedes
rendes gyűlése jelen év február hó 27-én
fog megtartatni: tárgyai leendek: szen-
tesített törvények kihirdetése, szomszéd
törvényhatósági megtalálások tárgyalása,
és keblü ügyek elintézése stb.

Abbani részvételle, a képv. áll. bizott-
mány tagjai hírlapilag is meghívatnak.

Felvinczen, 1871 február 9-én.

Béldy Gergely,
fkbíró.

MESEKÉRTÉK
A Mese-kérték a legújabb és legteljesebb
gyűjtemény a magyar nyelvű mesék-
ről. A kötetben 1200-1300 darab
mesét találunk, melyek a legújabb
kutatások alapján kerültek össze-
állításra. A kötetben a mesék eredeti
szövege mellett a legújabb kutatások
eredményei is szerepelnek. A kötetben
a mesék eredeti szövege mellett a legújabb
kutatások eredményei is szerepelnek.
A kötetben a mesék eredeti szövege
mellett a legújabb kutatások eredmé-
nyei is szerepelnek.

Karváz Gyula

KOLOZSVÁRT

főterem levő csemege üzletében

kaphatók:

Pástétom	1 kis doboz	4 fr.—kr.	Francia hajsi baraczk	1 ft. 2 fr. 80 kr.
„	1 nagy	9 „ —	„ Renglot	„ 2 „ 80 „
Strachino	1 font	— 96 „	„ cseresnye	„ 2 „ 80 „
Chester	„	1 „ 60 „	Legfinomabb befőttek	1 üveg
Eidami	„	— 96 „	55. 60 kr. és	1 „ 20 „
Neufchatel	1 darab	— 20 „	Ceyloni narancs zöld	1 fnt. 2 „ 40 „
Fromage de Brie	1 font	— 96 „	„ sárga	„ 2 „ 80 „
Ementhaler	„	— 80 „	Görcei gyümölcs	„ 1 „ 20 „
Groi	„	— 48 „	Birsalma sajt	„ 1 „ 20 „
Braunschweigi kolbász	1 ft.	1 „ 60 „	Török puliszka	„ 1 „ 40 „
Sonka	„	„ 1 „ 20 „	Karlsbadi ostyá mogoróval	1 darab — 3 „
Nyelv	„	„ 1 „ 20 „	„ vanilliával	„ — 6 „
Mortadella di Bologna	„	1 „ 40 „	„ csoklódeval	„ — 6 „
Szarvasgomba kolbász	„	1 „ 20 „	Osztiga (Austern) e hó 12. fogva	kapható
Francia gyümölcs elegy	„	2 „ 80 „		

Jószág-bérbeadás.

Egy nemesi jószág, malom- és korcs-
márlási joggal ellátva, Hátszegvidéken a
púji vasúti állomás közvetlen közelében,
1871. ápril 26-tól kezdve több évre bérbe
adó. A jószág áll egy emeletes udvar-
házból, gazdasági épületekből, malom-
és korcsmaházból, mintegy 300 hold ka-
száló- és szántóföldből, melyek nagyob-
bára tagosítva vannak és 3—4 comple-
xust képeznek.

Bővebb felvilágosítást — közbenjárók
kizárásával — ad a tulajdonos Bausnern
Guidó Szebenben.
1—4 (54)

3—3

Haszonbéri hirdetés.

A bánffy-hunyadi vasúti állomástól egy
órára fekvő s azzal a legjobb karban tar-
tott rakott úttal összekötött lincsel helysé-
gében egy 200 holdas (1600□) birtok
több évekre haszonbérbe adandó — A
birtokhoz a külsőségeken kívül lakház és
gazdasági épületek is tartoznak. Bérleti
kivánc alólirt tulajdonossal — nevére

címzett s a b.-bunyadi postára utosított
levelekkel is érintkezhetnek.

Gyarmathy Miklós.

2—6

(50)

Legolcsóbb árban ajánlok.

Pesti gőzmalom lisztet.
Amerikai rizst.
Kelot-indiai rizst.
Olasz rizst.
Kütfőféle nemű kávét.
Borsot, fahíjt.
Legfinomabb aszali olajat.
Legfinomabb gép- faolajat.
Angol szodát.
Cukorbafozotteket.
Rumot és liqueureket.

S különféle itt elő nem sorolt gyarmat-
tárgyakat, a legpontosabb és legjobb szol-
gálat biztosítása mellett.

Prager Lipót,

Pest, váci-út 8. sz. a.